

Åtgärdsplan för ett förstärkt svenskt arbete med EU:s utvecklingspolitik

I syfte att få ökat genomslag för svensk politik och svenska prioriteringar inom EU:s utvecklingspolitik, särskilt för att:

- 1. påverka EU:s utvecklingspolitik mot ökad relevans och effektivitet i linje med svenska prioriteringar,*
- 2. öka UD:s och Sidas engagemang i EU:s utvecklingspolitik samt tydliggöra den svenska representationens i Bryssel (Rep) och utlandsmyndigheternas (UM) roll i EU:s utvecklingssamarbete.*
- 3. hitta förhållningssätt, arbetsfördelning och arbetsformer inom UD och, Sida, Rep och UM för bättre styrning av de svenska insatserna och bättre koordinering av svenska positioner,*

beslutas att:

- Inrätta en gemensam samrådsgrupp med utnämnda representanter för UP, USTYR, AF, EC, EU, AME, ASO, MENA och andra relevanta enheter på UD, och Sida, under MU:s ledning, för att genomföra ett förstärkt svenskt arbete med EU:s utvecklingspolitik. Denna grupp ska ta ställning till vilka initiativ som ska prioriteras i relevanta fall och tydliggöra arbetsfördelningen. Gruppen ska främja en mer aktiv dialog med EU:s institutioner. Gruppens arbete bör också stärka länkarna mellan UD-Sida i Stockholm, Rep och UM.
- Renodla samordningsfunktionen på MU i syfte att utveckla den katalytiska rollen, synliggöra samordningen, samt hålla samman övergripande policyfrågor inom EU:s utvecklingspolitik och den finansiella styrningen av EU-kommissionens utvecklingssamarbete.
- Utse en kontaktperson på MK som dialogpartner till samrådsgruppen och som extern kontaktperson för EU-frågor på politisk nivå.

Samrådsgruppen ska:

- Följa upp att åtgärdsplanen nedan genomförs.
- Ansvara för politisk förankring och regelbunden återrapportering till respektive ledning om genomförandet av denna åtgärdsplan.

- Ansvara för samråd mellan UD och Sida gällande EU:s utvecklingssamarbete, som en förstärkning av och komplement till existerande samrådsformer.

Åtgärdsplan

Samverkan UD och Sida

- EU-frågor ska regelbundet inkluderas i den formella myndighetsdialogen mellan UD och Sida. Frågor kring EU:s utvecklingssamarbete bör följas upp i Sidas övergripande verksamhetsplanering.
- Inför möten inom generaldirektörskretsen i EU ska en kontakt ske mellan utrikesrådet för internationellt utvecklingssamarbete och Sidas generaldirektör. Sidas medverkan i dessa möten bör också underlättas.
- Ansvara för att regelbundna kontakter med samtliga kommittérepresentanter och representanter i expertgrupper äger rum för ökad samsyn och samstämmighet.
- Sida inbjuds att som observatör delta i svenska delegationen till biståndsministrarnas möten inom rådet för allmänna frågor och externa relationer, GAERC.
- Rådsslutsatser eller motsvarande ska spridas till relevanta enheter på UD och Sida, samt utlandsmyndigheterna med angivelse av tydliga prioriteringar, och former för uppföljning.
- Frågan om en förstärkning av representationen i Bryssel bör ytterligare utredas.

Samverkan med den svenska representationen i Bryssel

- Representationen har ett uppföljningsansvar för svenskt agerande inom EU:s utvecklingspolitik och bör finna former för att samstämmighet ökar i hantering av utvecklingsfrågor i de olika rådsarbetsgrupperna. Samrådsgruppen bör stödja ett integrerat arbetssätt genom ett mer samstämt agerande från Stockholm.
- För att bättre kunna ta tillvara representationens kunnande om processerna i Bryssel, inklusive hur andra medlemsstater arbetar i Bryssel, bör analytisk rapportering till UD och Sida delges, t.ex. om pågående processer, nya initiativ och aktuella institutionella frågor för att identifiera möjliga ingångar för svensk inflytande.
- Representationen bör bistå med att identifiera relevanta ingångar och utveckla ett besöksprogram för UD och Sida inom de prioriterade frågorna, inklusive för ledningen.

- Representationen har en nyckelroll för att tidigt identifiera möjligheter för rekrytering och befordran av svenskar och att föra aktiv dialog med institutionerna i detta syfte och att ge stöd till handläggare och ledning i Stockholm att hålla kontakt med svenskar på institutionerna.
- Representationen bör ha en tydlig roll i UD/Sidas utbildning om EU:s utvecklingspolitik genom att delta i kapacitetsutvecklingsinsatser både i Stockholm och i Bryssel och lämna information och förslag på utbildningsinsatser som ordnas av kommissionen.

Resultatuppföljning

- Resultatuppföljningen av EU-kommissionens utvecklingssamarbete bör stärkas. Regeringen har för detta ändamål bl.a. tillsatt en resursförstärkning.
- Genom nätverksbyggande tidigt fånga frågor av intresse för Sveriges arbete med mål- och resultatstyrning. Genomföra kvalitativa/kvantitativa analyser av EU-kommissionens utvecklingssamarbete inom utvalda områden, i syfte att öka kunskapen om effektiviteten och kvalitetssäkring i kommissionens genomförande.
- Analysera kommissionens årsrapport och andra uppföljningsinstrument, revisionsrättens årsrapporter och specialrapporter, liksom andra utvärderingar inom utvecklingsområdet, för att systematiskt kunna dra slutsatser och integrera uppföljningen av resultat i kommande finansierings- och policyprocesser.

Utlandsmyndigheter

- Tydliggöra förväntningar på respektive från UM. EU:s utvecklingspolitik bör tas upp av geografiska enheter på UD och regionala avdelningar på Sida vid chefsmöten, regionala möten samt myndighetschefsdialogen i syfte att tydligt informera om prioriteringar och uppföljning av EU-beslut.
- Verksamhetsplanen och utsignalen ska tydligt ange utlandsmyndighetens ansvar för uppföljning och engagemang i EU:s utvecklingspolitik. Det övergripande ansvaret ligger på PLAN. Detta behöver översättas i de arbetsbeskrivningar på UM som bör inkludera handläggaransvar för EU-arbete. Ansvaret ligger på myndighetschefen.
- Samrådsgruppen bör utveckla system för löpande delgivning av rådsslutsatser, EU-direktiv m.m. så att UM kan följa upp genomförandet i fält både när det gäller KOM och inom det bilaterala samarbetet.

Instrument för inflytande

- EU-riktlinjer och rådsslutsatser som blir alltmer styrande för svenskt agerande bör tydligare integreras i svensk politik. På ett operativt plan är det angeläget att skapa system för att systematiskt föra ut EU-riktlinjer och rådsslutsatser till alla berörda i biståndsförvaltningen, med ev. instruktioner för hanteringen. Detta bör också bidra till att öka engagemanget i EU:s utvecklingspolitik.
- En konsekvent prioritering av horisontella frågor inom kommittéerna bör göras av UD, i samråd med Sida och representationen, och resultera i tydliga signaler och riktlinjer från UD om vad Sverige prioriterar inom varje tematiskt område. Gemensamma möten med samtliga kommittérepresentanter respektive expertgruppsmedlemmar bör hållas för ökad samsyn och samstämmighet.
- Tydliga prioriteringar bör tas fram för svenskt agerande i **expert- och arbetsgrupper** inom utvecklingssamarbetet i EU, som komplettering till de riktlinjer som finns. Bl.a. bör ett format utvecklas för underlag inför och återrapportering från möten på expertgruppsnivå, som är gemensamt för UD och Sida. Formatet bör lyfta fram svensk position eller behov av att utveckla svensk position. Vilka expertgrupper som bör prioriteras behöver också bestämmas, och hur Sverige bör representeras. Allianser med likasinnade medlemsländer bör också övervägas.
- UD och Sida bör ha ett målmedvetet, samordnat och proaktivt tillvägagångssätt för rekrytering och befordran av svenskar inom EU:s institutioner. Uppdraget med rekrytering av svenskar till europeiska institutioner inom utvecklingspolitiken bör ges högre prioritet och dess hantering regleras på ett tydligt sätt. Ett tydligt uppdrag bör definieras. Mål och medel ska anges, liksom ansvarig enhet utses för att driva uppdraget. Ansvarsförhållandena inom UD mellan PLAN, P-SIR och andra enheter och gentemot SBs EU-kansli bör klargöras inom ramen för uppdraget. En lista på tjänster som Sverige ser som strategiskt viktiga bör upprättas, mål för rekryteringen bör sättas upp och utfallet utvärderas på en årlig basis.

Fördjupat samarbete med kommissionen

- Identifiera initiativ som ska ingå i ett sammanhängande paket av **brett samarbete med kommissionen** som har ett strategiskt syfte och är i samklang med Sveriges ambitioner och prioriteringar.

- UP och USTYR att i dialog med Sida och relevanta geografiska enheter utveckla de förslag på frågor, länder och samarbetsformer som Sverige ska engagera sig i. Ett samlat paket med insatser bör ange tydliga roller och ansvarsfördelning mellan UD och Sida.

Instrument för kunskap och kompetensförsörjning

Kompetensutveckling

- För att öka kunskandet om och engagemanget i EU:s utvecklingspolitik bland såväl Sidas som UD:s personal bör kompetensutvecklingsinsatser om EU:s utvecklingspolitik ske på ett mer strukturerat sätt både i Stockholm och i fält, inklusive informationsinsatser. Det nära och framgångsrika arbetssätt som byggts upp mellan UD och Sida vad gäller Västra Balkan och Östeuropa bör kunna breddas till andra geografiska områden. Utbildningsinsatser bör tas fram med stöd av UD-P, Sida - PEO och eventuellt VERVA.

Nationella experter (ENDs)

- Ansvar för hantering av ENDs bör fortsatt finnas på Sida men en ansvarig enhet inom UD för nationella experter inom utvecklingspolitiken bör utses. UD tar ansvar för att klargöra rollerna och ansvarförhållandena mellan departementet och myndigheten.
- UD och Sida bör tillsammans utarbeta riktlinjer för rekrytering av ENDs. Dialog bör föras för valet av ämnesområden och lämpliga kandidater. Sidas uppdrag för rekrytering av nationella experter inom utvecklingspolitiken bör tydliggöras.
- UD:s utrymme för en sekondering på utvecklingsområdet inom EU bör regelbundet användas och tjänstemannen i fråga bör stöttas av hemmaenheten och av samrådsgruppen.
- För att kunna placera svenskar som nationella experter inom europeiska kommissionen (DG DEV, DG RELEX, DG Enlargement, EuropeAid, Rådssekretariatet etc) inför det svenska ordförandeskapet 2009 kan det även vara motiverat att erbjuda samma villkor som utlandstjänstgöring (dvs sekondera personal). UD bör, i samråd med SB, överväga ytterligare fullfinansiering av svenskar när det gäller ett för Sverige prioriterat ämnesområde och när en kompetent svensk kandidat finns.
- En tydlig "hemmaenhet" på UD och Sida identifieras för varje END.

Yngre experter (JEDs)

- Sida bör se över riktlinjerna för rekrytering av JED i ljuset av att kommissionen har ändrat förutsättningar och former för JED-programmet.
- En "hemmaenhet" på UD och Sida bör identifieras för varje JED.

Återrapportering till Riksdagen

- MU ges i uppdrag att förbereda regelbunden återrapportering till Utrikesutskottet, och annan extern information om EU:s utvecklingspolitik.
- UP ges i uppdrag att särskilt informera Utrikesutskottet om jämställdhetsintegrering och enskilda organisationer i EU i enlighet med Riksdagens tillkännagivelser.

Samordningsfunktionen UD-MU

- MU ska leda samrådsgruppens arbete.
- Övergripande, horisontella och procedur frågor gällande EU:s utvecklingspolitik och utvecklingssamarbete ska vara MU:s ansvar.

EU-samordning

- MU ges i uppdrag att närmare precisera på vilket sätt Sverige kan bidra till att stärka EU-samordningen inom FN- organisationer, med respekt för att fonder och program baserade på frivillig finansiering inte bör ingå i formell EU-samordning. I analysen bör beaktas de möjliga följderna av Lissabonfördraget vg EU-samordning.